

Een krom borstbeen ?

door Peter Golsteyn

In de meeste gevallen, wanneer men op de beoordelingskaart de vermelding 'krom borstbeen' aantreft, gaat het meestal over een min of meer sterke verbuiging van de borstbeenkam terwijl aan het borstbeen zelf zelden een afwijking wordt aangetroffen. De borstbeenkam is het uit-stekende gedeelte van het borstbeen dat men duidelijk voelt wanneer men met de hand de vogelborst aftast van boven naar beneden of omgekeerd. Aan beide kanten van de borstbeenkam zitten de borstspieren. De meest voorkomende afwijking, die alleen de uitstekende borstbeenkam betreft, kan voorkomen als een lichte deuk in het midden van de kam, maar kan ook gaan tot een krom borstbeen dat zelfs een S-vorm kan aannemen. Deze verkrommingen kunnen zich zowel naar links als naar rechts voordoen en dikwijls vindt men, op de plaats waar de verkromming begint, een inzinking in de borstbeenkiel.

Iedere fokker die een beetje op de hoogte is van de standaard weet dat een borstbeenverkromming een uitsluitingfout is voor het dier. De meeste fokkers zouden dan ook erg op hun hoede moeten zijn om verder te fokken met ouderdieren die een verkromming (of zelfs een deuk) in het borstbeen hebben. Het bewijs leveren dat een dergelijke afwijking erfelijk is, blijkt niet zo gemakkelijk. Elke fokker krijgt vroeg of laat een dier (dieren) dat een afwijking aan het borstbeen vertoont. Er zijn nog geen stammen bekend waar dit euvel nooit voorkomt. Wel heeft men proefondervindelijk vastgesteld dat ouderdieren, afkomstig uit stammen waarin verkromde borstbenen regelmatig voorkomen, nakomelingen geven die ook sterk belast zijn met deze afwijking. Daar tegenover staat dat ouderdieren die stammen uit groepen waarin het euvel zelden voorkomt, nakomelingen geven met een overwegend normaal borstbeen. Andere proeven brachten aan het licht dat zelfs na 7 jaar streng geselecteerd te hebben op afwijkende borstbeenderen, het niet lukte om de verkromming bij de nakomelingen volledig uit te schakelen. Nog steeds 3% van de kuikens vertoonden dezelfde afwijking. In een andere proef heeft men getracht de borstbeenverkromming foktechnisch te beïnvloeden. Om het experiment te kunnen uitvoeren maakte men gebruik van twee groepen Leghorns. De eerste groep bevatte dieren met een krom borstbeen en de tweede groep had een normaal borstbeen. Na 6 jaar selectie was de afwijking bij dieren van 10 weken oud (die uit ouders stamden met niet afwijkende borstbenen) teruggelopen van 21% naar 9%. In de andere groep, met de afwijking, was het aantal dieren met krom borstbeen gestegen van 14% tot 48%. Tevens bleek ook nog dat het verschijnsel zich meer voordeed bij de hanen dan bij de hennen.

Wetenschappelijk onderzoek heeft verder uitgewezen dat bij dieren met een borstbeenverkromming de calcium-fosfor verhouding in het bloed normaal was. Hieruit kan men concluderen dat het foutief 'verbenen' niet te herleiden is tot één of ander rachitisachtig verschijnsel.

Een verkromming wijst op een specifieke zwakte in de opbouw van het borstbeen, waarvoor sommige dieren een soort natuurlijke aanleg blijken te bezitten en die om die redenen op erfelijke grondslagen kan berusten. Een ander geluid komt dan uit de hoek van de fokkers die deze verkromming wijten aan omgevingsfactoren. Zij zijn ervan overtuigd dat de verkrommingen ontstaan door de jonge dieren te vlug op stok te laten gaan. Ook de vorm van de stok en het materiaal waaruit ze vervaardigd zijn, blijken voor deze mensen de grote schuldige te zijn. Een deuk in het borstbeen zou op deze manier misschien wel te verantwoorden zijn maar een verkromming lijkt mij eerder een andere oorzaak te hebben. Het feit dat bij gelijke voeder- en fokomstandigheden, slechts een klein percentage van de dieren een borstbeenverkromming vertoont, wijst duidelijk in de richting van een individuele aanleg. Een dergelijke aanleg is dus erfelijk en valt daarom onder de rubriek 'selectie'. In de sportfokkerij waar het toch over rasdieren gaat, verwijderd men dus best alle dieren met een afwijkend borstbeen uit de foktoom. Voor de bedrijfspluimveehouderij dient te worden vermeld dat de legcapaciteit niet wordt beïnvloed door de vorm van het borstbeen. In de vleeskippenfokkerij zijn dieren met een afwijkend borstbeen niet gewenst gezien de hoge eisen die de consument stelt.